

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 94/2025-43

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného GRMAN & PARTNERS, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/1/2022 z 13. decembra 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/1/2022 z 13. decembra 2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/1/2022 z 13. decembra 2023 **zrušuje a vec vracia** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **1 331,33 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevychováje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 28. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na ochranu vlastníckeho práva

podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny, práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 12 ods. 1 a 3 listiny, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Co/176/2019-653 z 27. mája 2021 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/1/2022 z 13. decembra 2023. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Požaduje tiež náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 94/2025-23 z 13. februára 2025 ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny, práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 12 ods. 1 a 3 listiny a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/1/2022 z 13. decembra 2023. Vo zvyšnej časti (t. j. vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu) ústavnú sťažnosť odmietol.

II.

Skutkové východiská

3. Návrhom z 9. augusta 2012 podaným na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sa [REDAKOVANÉ] ako jeden z podielových spoluvlastníkov domáha zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k rodinnému domu a pozemku. Sťažovateľ v spore vystupuje v postavení žalovaného 1.

4. Okresný súd medzitýmnym rozsudkom č. k. 7C/153/2012-603 z 25. júna 2018 (na návrh žalovaných 2 až 4) určil, že strany sporu sú podielovými spoluvlastníkmi stavby – rodinného domu, a to žalobca v podiele 9/24, žalovaný 1 (sťažovateľ) v podiele 9/24, žalovaná 2 v podiele 1/12, žalovaný 3 v podiele 1/12 a žalovaný 4 v podiele 1/12. Okresný súd konštatoval, že sa musel vysporiadať s otázkou, či v dôsledku stavebných úprav realizovaných žalobcom a sťažovateľom (žalovaným 1) (najmä v rokoch 2008 až 2009) došlo k zániku pôvodnej stavby rodinného domu a vzniku novej, resp. nových stavieb, alebo či pôvodná stavba nezanikla a išlo iba o jej rekonštrukciu, prestavbu, resp. prístavbu. Vzhľadom na to, že aj po realizovaných stavebných prácach zo strany žalobcu a sťažovateľa ide stále o stavebno-technicky jednu stavbu (teda nie dve oddelené stavby) s dvomi bytovými jednotkami, okresný súd aj pri riešení tejto otázky stavbu posudzoval ako jeden celok, a nie samostatne prednú časť stavby (v súčasnosti užívanú žalobcom) a zadnú časť stavby (v súčasnosti užívanú sťažovateľom). Žalobcom a sťažovateľom vykonané stavebné práce nemali za následok úplnú zmenu dispozičného riešenia prvého nadzemného podlažia, teda pôvodný dom nebol deštruovaný natoľko, že by ako vec v právnom zmysle zanikol. Nedošlo teda k zániku pôvodnej veci, ale iba k zhodnoteniu už jestvujúcej veci. Preto rekonštrukciou, aj keď rozsiahlejšou, nemohla bez zániku pôvodnej veci vzniknúť nová vec.

5. Na odvolanie sťažovateľa Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 3Co/176/2019-653 z 27. mája 2021 potvrdil medzitýmny rozsudok okresného súdu. Uviedol, že v dôsledku stavebnej činnosti žalobcu a sťažovateľa nedošlo k takej deštrukcii pôvodnej stavby,

že prestalo byť zrejme dispozičné riešenie jej prvého nadzemného podlažia. Z pôdorysnej schémy prekrytia pôvodného a nového stavu domu v úrovni prízemia, ktorá je súčasťou znaleckého posudku, je zjavné, že i po prestavbe ostal pôdorys domu z väčšej časti zachovaný. K rozsiahlejším zmenám síce došlo najmä v zadnej časti stavby, ktorú sťažovateľ i obýva, avšak tieto zmeny v celosti spolu s úpravami v prednej časti domu nemali za následok zánik obrazu o dispozičnom riešení pôvodnej stavby. Napokon zo znaleckého posudku vyplynulo, že viac ako polovica prvkov dlhodobej životnosti ostala zachovaná buď ako pôvodné, alebo tieto boli len vymenené za nové na ich pôvodnom mieste. Stavebné práce vykonané na stavbe teda nemali za následok úplnú zmenu dispozičného riešenia prvého nadzemného podlažia, a teda na stavbe nedošlo k takým zmenám, resp. deštrukcii, ktorá by mala za následok zánik stavby v právnom zmysle slova a viedla by i k zániku podielového spoluvlastníctva strán sporu k nej, ako namietal sťažovateľ.

6. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením z 13. decembra 2023 odmietol. Konštatoval, že sťažovateľ neopodstatnene namietal, že mu krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Preto najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

III.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ namieta, že skutkový záver krajského súdu, podľa ktorého je rodinný dom potrebné posudzovať ako jeden celok, je v extrémnom rozpore so záverom znalca, ktorý jednoznačne konštatoval, že pôvodná stavba zanikla a ide o dve samostatné stavby. Skutkové zistenie krajského súdu je arbitrárne a zjavne neodôvodnené. Hodnotenie znaleckého posudku krajským súdom je svojvoľné a bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho a logického základu. Arbitrárne a zjavne neodôvodnené skutkové zistenie súdov, že stavebno-technicky ide stále o jednu stavbu, vyústilo do nesprávneho právneho posúdenia veci. Krajský súd neuviedol žiadne konkrétne, jasné, zrozumiteľné a presvedčivé dôvody, prečo argument sťažovateľa, že v prejednávanom prípade ide o dve samostatné stavby, nie je správny. Záver krajského súdu, že stavba postavená sťažovateľom nie je samostatnou novou vecou a ide len o prestavbu, prístavbu alebo iné stavebné zmeny, ktoré nič nezmenili na spoluvlastníckych vzťahoch k nehnuteľnosti, je arbitrárny a zjavne neodôvodnený.

8. Záver najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je zjavne neodôvodnený a arbitrárny. Odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu obsahuje len všeobecné konštatovania a formulácie bez akejkoľvek ich väzby na prejednávaný prípad.

9. Súdny neoprávnene zasiahli do základného práva sťažovateľa na ochranu vlastníckeho práva a jeho práva pokojne užívať majetok, keď z jeho výlučného vlastníctva spravili podielové spoluvlastníctvo piatich osôb so spoluvlastníckym podielom sťažovateľa vo veľkosti 9/24. Takýto zásah predstavuje zbavenie sťažovateľa jeho výlučného vlastníctva k ním postavenej novej a samostatnej stavbe. Sťažovateľ postavil vlastnými silami a financiami novú a samostatnú stavbu, ktorá je v jeho výlučnom vlastníctve. V rodinnom dome sťažovateľ dlhodobo býva spolu so svojou rodinou.

IV.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnených osôb a replika sťažovateľa

IV.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

10. Najvyšší súd uviedol, že v danom spore nešlo o konečné rozhodnutie vo veci samej, ale iba o medzitýmny rozsudok o čiastkovej predbežnej otázke. Sťažovateľ podal dovolanie iba podľa § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd existenciu tejto vady nezistil. Pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, nie je správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, právne relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Dokazovanie je vecou súdu s tým, že súd posudzuje, ktoré dôkazy sú alebo nie sú relevantné v prejednávanom spore, a aj vyhodnocovanie týchto dôkazov je vecou súdu.

IV.2. Vyjadrenie zúčastnených osôb:

11. Zúčastnené osoby v ústavným súdom stanovenej lehote možnosť vyjadriť sa k ústavnej sťažnosti nevyužili.

IV.3. Replika sťažovateľa:

12. Sťažovateľ v replike uviedol, že najvyšší súd vo svojom vyjadrení nijako nereaguje na ústavnú sťažnosť, iba opakuje to, čo uviedol v napadnutom uznesení. Sťažovateľ v dovolaní namietal, že 1/ krajský súd dospel ku skutkovému zisteniu, že v prípade rodinného domu ide stavebno-technicky o jednu stavbu, čo je v zjavnom a extrémnom rozpore so znaleckým posudkom, podľa ktorého pôvodná stavba neexistuje a na jej mieste sú vytvorené dve samostatné stavebno-konštrukčne nezávislé stavby, 2/ krajský súd nedal sťažovateľovi odpoveď na jeho podstatný argument, že v prejednávanom prípade ide o dve samostatné stavby, 3/ záver krajského súdu, že stavba postavená sťažovateľom nie je samostatnou novou vecou a ide len o prestavbu, prístavbu alebo iné stavebné zmeny, ktoré nič nezmenili na spoluvlastníckych vzťahoch k nehnuteľnosti, je arbitrárny a zjavne neodôvodnený. Na tieto podstatné otázky nedostal sťažovateľ od najvyššieho súdu žiadne odpovede. Konštatovanie najvyššieho súdu, že dokazovanie a vyhodnocovanie dôkazov je vecou súdu, neznamená, že pri nich nemôže dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces. Skutočnosť, že v prejednávanej veci išlo iba o medzitýmny rozsudok o čiastkovej predbežnej otázke, nijako neznižuje požiadavky na odôvodnenie takéhoto rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu je arbitrárne. Najvyšší súd sa nijako nezaoberal dovolaním sťažovateľa. Krajský súd a okresný súd v úplnom rozpore s vykonaným dokazovaním a bez jasných, presvedčivých a zrozumiteľných dôvodov urobili z rodinného domu sťažovateľa, t. j. z výlučného vlastníctva sťažovateľa, predmet podielového spoluvlastníctva piatich osôb. Najvyšší súd v tomto smere nezjednal nápravu.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní sťažovateľa a najvyššieho súdu, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce z ústavnej sťažnosti a z jej príloh, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

14. Do právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

15. Rešpektujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre neustále pripomína, že jedným z kľúčových princípov spravodlivého súdneho konania, ako ich garantuje čl. 6 ods. 1 dohovoru a tiež čl. 46 ods. 1 ústavy, je aj právo na náležité súdne odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania, resp. sporovej strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („*fairness*“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

16. Keď sa konajúci súd rozhodujúci o opravnom prostriedku sťažovateľa nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa adekvátne a preskúmateľne alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší základné právo na súdnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. III. ÚS 402/08, IV. ÚS 279/2018).

17. Ústavný súd plne rešpektuje rozhodovací priestor najvyššieho súdu vrátane jeho kompetencie ústavne konformným spôsobom vymedziť si prípustnosť a spôsob rozhodovania o dovolaní (II. ÚS 398/08, I. ÚS 18/2020), no len pokiaľ neprekročí ústavné štandardy (I. ÚS 17/01).

18. V dovolaní podanom s poukazom na § 420 písm. f) CSP sťažovateľ kritizoval skutkové zistenie súdu, že v prípade rodinného domu ide stavebno-technicky o jednu stavbu. Podľa názoru sťažovateľa je toto zistenie v extrémnom rozpore so závermi znaleckého posudku, skutkové zistenie považuje za arbitrárne a zjavne neodôvodnené. Namietal tiež, že v konaní tvrdil, že ide o dve samostatné stavby, pričom súdy sa s touto argumentáciou nijako nevyrovnali. Za arbitrárny a zjavne neodôvodnený považuje aj záver krajského súdu, že stavba postavená sťažovateľom nie je samostatnou novou vecou, ale ide o prestavbu, prístavbu, resp. iné stavebné zmeny.

19. Oboznámením sa s napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a dovolaním sťažovateľa (vrátane jeho doplnenia) ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu obsahuje iba všeobecné judikátorne vyslovené závery najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho a ústavného súdu. V uznesení nie sú prítomné žiadne adresné dôvody reflektujúce okolnosti kauzy sťažovateľa. Iba v bode 13 napadnutého uznesenia je čiastočná reakcia na druhovú povahu dovolacích námietok sťažovateľa („*dokazovanie je vecou súdu, s tým, že súd posudzuje, ktoré*

dôkazy sú alebo nie sú relevantné v prejednávanej spore a aj pokiaľ ide o vyhodnocovanie týchto dôkazov je vecou súdu.“), ale ani tá neobsahuje adresnú reakciu na konkrétne dovolacie námietky sťažovateľa. Zo sumarizácie dovolania obsiahnutej v bode 5 uznesenia najvyššieho súdu nemožno poznať ani konkrétne dovolacie námietky sťažovateľa.

20. Z napadnutého uznesenia nie je zrejmé, že by najvyšší súd bral zreteľ na skutočnosť, že sťažovateľ v dovolaní namietal absenciu náležitého odôvodnenia rozsudku krajského súdu, čo je štandardne akceptovaná vada zakladajúca zmätočnosť podľa § 420 písm. f) CSP (napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/155/2017 z 25. októbra 2017). Z uznesenia najvyššieho súdu taktiež nevyplýva, že by najvyšší súd pri rozhodovaní reflektoval na svoju vlastnú judikatúru, podľa ktorej závažné deficity dokazovania (napríklad aj porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery môžu založiť zmätočnosť súdneho rozhodnutia podľa § 420 písm. f) CSP (napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/23/2021 z 27. januára 2022). Ústavný súd zdôrazňuje, že nezaujíma stanovisko k otázke, či rozsudok krajského súdu trpí vadami vytykanými sťažovateľom v dovolaní. Ako problematickú vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu ústavný súd vníma skutočnosť, že najvyšší súd mal na dovolacie námietky adresne reagovať, čo ale vôbec neučinil.

21. Ústavný súd rešpektuje ustálenú judikatúru, podľa ktorej nie je potrebné, aby sa súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal každou námietkou dovolateľa, avšak vo veci sťažovateľa najvyšší súd neodpovedal na argumenty sťažovateľa, nezaujal k nim žiadne stanovisko a všeobecným spôsobom bez konkrétneho odôvodnenia vzťahujúceho sa na prejednanú vec dovolanie odmietol. Napadnuté uznesenie je vo vzťahu k prejednávanej veci sťažovateľa neadresné.

22. Najvyšší súd sťažovateľovi dôvody, pre ktoré v kontexte jeho dovolacích námietok považuje rozsudok krajského súdu za postačujúci, nevysvetlil dostatočne. Keďže najvyšší súd bez náležitého odôvodnenia odmietol dovolanie sťažovateľa podané podľa § 420 písm. f) CSP, ústavný súd považuje námietku sťažovateľa o nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu za opodstatnenú. Takéto rozhodnutie o dovolaní sťažovateľa nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia v súlade s právom na spravodlivý proces.

23. Ústavný súd preto konštatuje, že najvyšší súd napadnutým uznesením porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

24. Ústavný súd dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby uznesenie najvyššieho súdu s poukazom na čl. 127 ods. 2 ústavy zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu). Najvyšší súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze. Po vrátení veci na ďalšie konanie bude úlohou najvyššieho súdu podané dovolanie proti rozsudku krajského súdu znova prerokovať a, riadiac sa právnymi názormi ústavného súdu vyslovenými v tomto náleze, opätovne rozhodnúť o dovolaní, rešpektujúc obsah a zmysel základného práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivé súdne konanie, ktorého porušenie bolo ústavným súdom zistené.

25. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny, práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 12 ods. 1 a 3 listiny, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru uznesením najvyššieho súdu, ústavný súd sa riadil princípom minimalizácie svojich zásahov do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preskúmané (IV. US 303/04, IV. ÚS 64/2010), ktorý vyplýva z jeho subsidiárneho postavenia pri ochrane základných práv a slobôd. Keďže ústavný súd vyhodnotil uznesenie najvyššieho súdu ako ústavnoprávne nekonformné výlučne s ohľadom na jeho nedostatočné odôvodnenie zakladajúce porušenie procesných práv sťažovateľa, ústavnej sťažnosti v časti namietaného porušenia základného práva na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny, práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 a 3 ústavy, čl. 12 ods. 1 a 3 listiny, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru uznesením najvyššieho súdu nevyhovelo (bod 4 výroku nálezu). V dôsledku zrušenia napadnutého uznesenia a vrátenia veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie sa vytvára priestor, aby sa najvyšší súd pri opätovnom posudzovaní dovolania sťažovateľa sám vyrovnal s ochranou uvedených práv hmotnoprávneho charakteru.

VI.

Trovy konania

26. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 1 331,33 eur (bod 4 výroku nálezu).

27. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur, základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 (replika k vyjadreniu najvyššieho súdu). Právny zástupca sťažovateľa je platiteľom dane z pridanej hodnoty, preto sa odmena advokáta pri úkonoch uskutočnených do 31. decembra 2024 zvyšuje o 20 % DPH a pri úkone uskutočnenom v roku 2025 o 23 % DPH. Pri určení výšky sadzby tejto dane ústavný súd postupoval podľa § 27 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), v zmysle ktorého sa pri zmene sadzby dane použije pri každom vzniku daňovej povinnosti sadzba dane platná v deň vzniku daňovej povinnosti. Keďže daňová povinnosť právnomu zástupcovi sťažovateľa vznikla dňom dodania služby (§ 19 ods. 2 zákona o DPH), pri úkonoch právnej služby realizovaných a vyúčtovaných do 31. decembra 2024 použil ústavný súd sadzbu dane z pridanej hodnoty 20 % a pri úkonoch právnej služby realizovaných a vyúčtovaných po 31. decembri 2024 vo výške 23 %.

28. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júla 2025

Robert Šorl
predseda senátu